

PRESEK

List za mlade matematike, fizike, astronome in računalnikarje

ISSN 0351-6652

Letnik 3 (1975/1976)

Številka 2

Strani 77-79

Pavla Ranzinger:

NEKAJ NEBESNIH POJAVOV V LETU 1976

Ključne besede: astronomija.

Elektronska verzija: <http://www.presek.si/3/3-2-Ranzinger.pdf>

© 1975 Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije

© 2010 DMFA - založništvo

Vse pravice pridržane. Razmnoževanje ali reproduciranje celote ali posameznih delov brez poprejšnjega dovoljenja založnika ni dovoljeno.

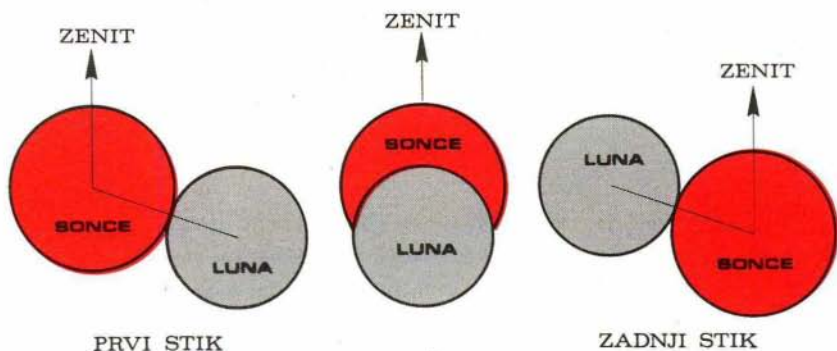
NEKAJ NEBESNIH POJAVOV V LETU 1976

M R K I

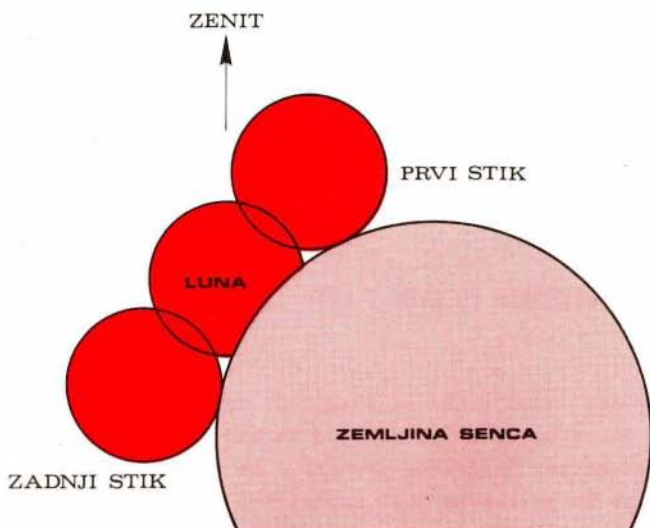
Delni Sončev mrk bomo lahko opazovali 29. aprila. Luna bo navidezno načela Sonce ob $09^{\text{h}}59^{\text{m}}$ z zahodne strani (sl.1). Do $11^{\text{h}}30^{\text{m}}$ bo zakrila 64 odstotkov Sončevega premera - to bo največja stopnja mrka. Luna se bo postopoma spet umikala in ob $13^{\text{h}}05^{\text{m}}$ bo na vzhodni strani zapustila Sonce. Navedeni časi so izračunani za Ljubljano, za druge kraje Slovenije bo nastopil ta mrk največ štiri minute prej ali pozneje.

Le iz zelo omejenega področja Afrike, Male Azije in Sovjetske zveze bodo ta mrk videli kot kolobarjasti Sončev mrk.

Dne 13. maja ob $20^{\text{h}}16^{\text{m}}$ se bo Luna dotaknila Zemljine sence na svojem spodnjem robu (sl.2). Začel se bo delni Lunin mrk. Ob največji stopnji, t.j. ob $20^{\text{h}}54^{\text{m}}$ bo zatemnjenih 13 odstotkov Luninega premera. Luna bo zapustila Zemljino senco ob $21^{\text{h}}33^{\text{m}}$ in mrk se bo končal.

Sl. 1

Sl. 2

P L A N E T I

Merkur, ki kroži od planetov najbližje Soncu, je primeren za opazovanje le okoli datumov, ko se navidezno najbolj oddalji od Sonca. Vidimo ga zjutraj, pred Sončevim vzhodom, ko se za opazovalca z Zemlje odmakne najbolj proti zahodni strani in torej vzide pred Soncem. Zvečer po zahodu Sonca ga vidimo, ko se navidezno odmakne proti vzhodni strani in zahaja za Soncem. Merkur bo jutranji planet okoli 16. II., 15.VI. in 7.X., večerni pa okoli 7.I., 28.IV., 26.VIII. in 20.XII.

Venera je skoraj dvakrat bolj oddaljena od Sonca kot Merkur in je zato mnogo primernejša za opazovanje. Kot Danica bo vidna od januarja do maja, kot Večernica pa od avgusta do konca leta.

Mars bo v prvem tromesečju v ozvezdju Bika in bo v začetku viden vso noč. Aprila ga bomo videli v ozvezdju Dvojčkov, zahajal pa bo vedno prej - sredi aprila že ob 01^h25^m. Od maja do druge polovice junija bo v ozvezdju Raka, 5.VII. pa bo že navidezno blizu zvezde Regul v Levu. V avgustu ga bomo lahko opazovali le še v zgodnjih večernih urah v ozvezdju Device. Od oktobra do konca leta ne bo viden.

Jupiter bo zahajal v januarju v ozvezdju Rib okoli polnoči, potem pa vedno prej. Aprila in maja ne bo viden. Sredi junija bo vzšel v ozvezdju Ovna po drugi uri zjutraj. Konec julija bo viden že vso drugo polovico noči. Tedaj bo v ozvezdju Bika, kjer se bo zadrževal do konca leta. Od oktobra naprej bo viden vso noč.

Saturn se bo vse leto gibal v ozvezdju Raka. V začetku leta bo viden vso noč. Postopoma bo zahajal vedno prej, tako bo v maju viden le še prvo polovico noči. Julija in avgusta ne bo viden. V septembru bo vzhajal Saturn v jutranjih urah. V oktobru ga bomo lahko opazovali v drugi polovici noči. V decembru bo vzhajal v večernih urah.

U T R I N K I

Ko Zemlja zaide v roj meteorskih delcev, lahko opazujemo povečano število utrinkov. Delci roja potujejo skozi vesolje po vzporednih poteh, ki jih zaradi perspektive vidimo tako, kot da izhajajo iz iste točke - radianta meteorskega roja. Ponavadi se roji imenujejo po ozvezdju, kjer se nahaja radiant roja.

Povečano število utrinkov lahko opazujemo okoli datumov: 3.I. (Quadrantidi), 22.IV. (Liridi), 4.V. (Eta Aquaridi), 30.VII. (Delta Aquaridi), 12.VIII. (Perzeidi), 22.X. (Orionidi), 8.XI. (Tauridi), 16.XI. (Leonidi), 13.XII. (Geminidi) in 22.XII. (Ursidi).

Pavla Ranzinger
